

Επισκόπηση

- Εν μέσω γεωπολιτικών προκλήσεων με απρόβλεπτες εξελίξεις, η σταθεροποίηση και ανάπτυξη της οικονομίας αναδεικνύεται σε ακόμη μεγαλύτερη πρόκληση για τη χώρα μας. Απαιτείται εθνική προσπάθεια επικών διαστάσεων για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων. Συγκρίνεται μόνο, τηρουμένων των αναλογιών, με την προσπάθεια που έγινε στην Αμερική μετά το Κράχ του 1929, μέχρι και τα μέσα του Β' Παγκοσμίου πολέμου. Τότε, τριπλασιάστηκε η δημόσια δαπάνη (κατανάλωση και επενδύσεις) ως ποσοστό του ΑΕΠ και η ανεργία έπεσε από 23,6% το 1932 στα χαμηλά, προ κρίσης, επίπεδα του 5%. Στην Ελλάδα που βρίσκεται εκτός αγορών, δεν ασκεί νομισματική πολιτική και δεν έχει δημοσιονομικό περιθώριο να αυξήσει τις δημοσιες δαπάνες της, απαιτείται η μαζική αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων. Η προσπάθεια αυτή πρέπει να γίνει σ'ένα διεθνές οικονομικό περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από οιονεί υφειακές προοπτικές. Και όλα αυτά όταν, η σε εξέλιξη 4η βιομηχανική επανάσταση (τεχνολογίες που διαπερνούν τα όρια μεταξύ της φυσικής, της ψηφιακής και της βιολογικής σφαίρας) αφήνει πίσω τις χώρες που δεν παρακολουθούν τις τεχνολογικές εξελίξεις, προκαλώντας μεγαλύτερα αδιέξοδα στην απασχόληση χαμηλών εξειδικεύσεων. Η Ελλάδα παραμένει μια χώρα με λαμπρές προοπτικές ανάπτυξης. Η Πολιτεία οφείλει να τις αξιοποιήσει και όχι να παραμένει καθηλωμένη στη διαχείριση της υφειακής μιζέριας και να προσβλέπει σε συνταγές ανάπτυξης μιας άλλης εποχής, που έχει παρέλθει ανεπιστρεπτή
- Η εκτίμηση για το ΑΕΠ του τέταρτου τριμήνου 2015 βελτιώθηκε με τη δημοσιοποίηση των προσωρινών στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, αλλά παραμένει η τάση ήπιας αποδυνάμωσης της οικονομίας. Η μικτή αυτή εικόνα είναι συμβατή με τη σταθεροποίηση, από τη μία, των λιανικών πωλήσεων και, από την άλλη, τη διατήρηση της μακροχρόνιας τάσης αποδυνάμωσης της τραπεζικής χρηματοδότησης και των καταθέσεων καθώς και την εκ νέου υποχώρηση του PMI. Η εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού τον Ιανουάριο επιβεβαιώνει και μέσω των αναλυτικών στοιχείων, τη συνεισφορά των αυξημένων εσόδων από ΦΠΑ, ως αποτέλεσμα της αύξησης των συντελεστών και των αυξημένων εισροών από την ΕΕ, καθώς και τη συνεισφορά της συγκράτησης δαπανών στη σημαντική βελτίωση του ταμειακού ισοζυγίου του προϋπολογισμού, σε σχέση με πέρυσι και το στόχο.
- Δύο πρόσφατες έρευνες κοινής γνώμης, το Ευρωβαρόμετρο και έρευνα του ιδρύματος ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ, αποτυπώνουν την υποχώρηση μέσα στα χρόνια της κρίσης της εμπιστοσύνης που νιώθουν οι Έλληνες σε βασικούς θεσμούς, όπως η κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρά την υποχώρηση η υποστήριξη, της Ευρωπαϊκής πορείας της χώρας παραμένει πλειοψηφική. Οι εξελίξεις αυτές συνοδεύουν την εκτίμηση των Ελλήνων για την επιδείνωση της ζωής τους στα χρόνια της κρίσης. Οι έρευνες αποτυπώνουν μια πραγματικότητα: όσο η Πολιτική στη χώρα μας δεν μπορεί να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την κρίση, η εμπιστοσύνη του κόσμου στους θεσμούς θα υποχωρεί. Και τα δύο όμως είναι προαπαιτούμενα για να αποκατασταθεί η πίστη πολιτών και επενδυτών στο μέλλον της χώρας, πίστη που θα οδηγήσει σε αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας και τελικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ελλήνων. Η έρευνα του ιδρύματος ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ καταγράφει επίσης τη σταδιακή ωρίμανση της κοινωνίας που αναγνωρίζει τις ευθύνες της χώρας για την κρίση και την αποδοχή πολιτικών που μπορεί να την βγάλουν από την κρίση. Καταγράφει και την ισχυρή πίστη των Ελλήνων στη Δημοκρατία. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν σημαντικά εφόδια για τους πολιτικούς που θα ασκήσουν αναπτυξιακή πολιτική, βασισμένη στη δημιουργία πλούτου, ώστε να βγάλουν τη χώρα από την 7ετή πλέον κρίση.

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: [mmitopoulos@sev.org.gr](mailto:mmitsopoulos@sev.org.gr)
T: +302115006157

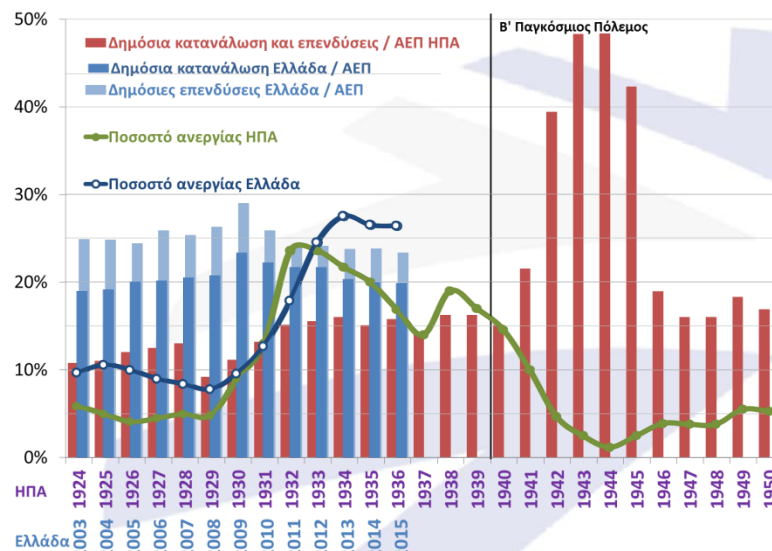
Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Βίοι Παράλληλοι... και Διδακτικοί!

Ανεργία και δημόσια δαπάνη: ΗΠΑ 1924 – 1950 και Ελλάδα 2003 – 2015

(US Bureau of Economic Analysis, AMECO, Eurostat)

Χωρίς ανάπτυξη, η χώρα οδεύει προς οικονομική κατάρρευση.

Η ανεργία στην Ελλάδα διαμορφώνεται σήμερα σε επίπεδα υψηλότερα απ' ό,τι στην Αμερική την περίοδο της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης, που ξεκίνησε με το Χρηματιστηριακό Κραχ του 1929. Όπως καταγράφεται στο διάγραμμα της πρώτης σελίδας, η ανεργία στην Αμερική από 4,8% το 1929 ανήλθε σε 23,6% το 1932 και το 1933. Η ανεργία άρχισε σταδιακά να υποχωρεί με την μεγάλη ώθηση που έδωσαν στην οικονομία οι πολιτικές που εφαρμόστηκαν από τον Πρόεδρο Ρούζβελτ από το 1933 και μετά. Παρόλα αυτά δεν επανήλθε στα προ κρίσης επίπεδα παρά μόνο προς τα μέσα της περιόδου του Β' παγκοσμίου Πολέμου (1940-1945), με τη μαζική αύξηση της δημόσιας κατανάλωσης και των δημοσίων επενδύσεων που απαιτούσε η πολεμική προσπάθεια. Στην Ελλάδα, η ανεργία από 7,8% το 2008 ανήλθε στο υψηλότερο σημείο (27,5%) το 2013 και έκτοτε διατηρείται σε σχετικά υψηλό επίπεδο (26,4% το 2015). Η προοπτική ταχείας μείωσης φαντάζει μάλλον μακρινή δεδομένης της αναστροφής της ανάκαμψης το 2015 και της αβεβαιότητας που επικρατεί εφέτος ως προς τις οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις.

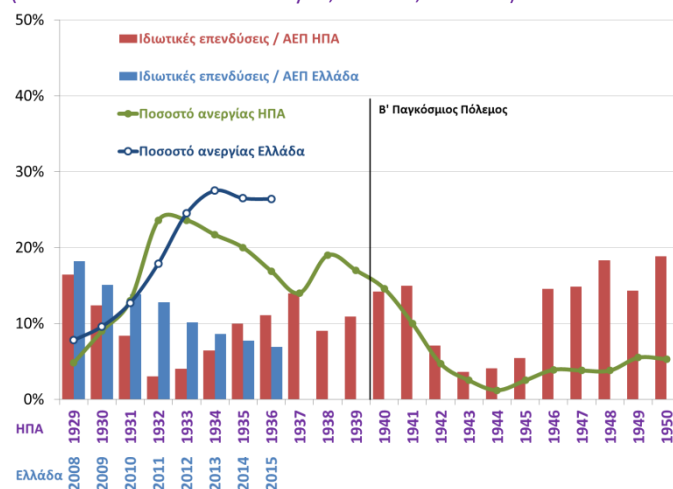
Είναι εντυπωσιακή η εικόνα της δημόσιας δαπάνης στην Ελλάδα και την Αμερική. Στην Ελλάδα ήταν ήδη διπλάσια ως ποσοστό του ΑΕΠ απ' ό,τι στην Αμερική, όταν οι δύο οικονομίες έμπαιναν στην κρίση. Τελείως διαφορετικά τα μεγέθη, με την βασική διαφορά να εντοπίζεται στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας που δεν υπήρχε τότε. Στις ΗΠΑ τα έσοδα δεν ήταν υψηλά αφού δεν είχε εφαρμοσθεί η παρακράτηση φόρου εισοδήματος στην πηγή, όπως εφαρμόστηκε τότε για πρώτη φορά ως έκτακτο μέτρο (κάτι σαν την έκτακτη συνεισφορά αλληλεγγύης στην Ελλάδα) και βεβαίως, έμεινε και μετά από τον πόλεμο και γενικεύθηκε σε όλες τις χώρες. Από την άλλη πλευρά, υπήρχε η δυνατότητα στην Αμερική να αυξηθούν οι δημόσιες δαπάνες, κάτι που δεν είναι δυνατόν να γίνει σήμερα στην Ελλάδα (αλλά ούτε και στις ΗΠΑ του σήμερα). Και είναι εξίσου εντυπωσιακή η συρρίκνωση των ιδιωτικών επενδύσεων στην Αμερική από το 1929 μέχρι το 1932, και η επαναφορά τους στα προ κρίσης επίπεδα το 1937, μετά από οκτώ χρόνια δηλαδή. Στην Ελλάδα, είμαστε στην 7η χρονιά πτώσης, χωρίς ισχυρή προοπτική ανάκαμψης των επενδύσεων (Διάγραμμα 1).

Το 1937-38, υπήρξε κάποια αναστροφή της πορείας εξόδου από την ύφεση στην Αμερική λόγω πρόωρης εφαρμογής περιοριστικής πολιτικής που, σύντομα όμως, εγκαταλείφθηκε και έτσι η οικονομία επανήλθε σε πορεία ταχείας αποκλιμάκωσης της ανεργίας, η οποία σταθεροποιήθηκε σε πολύ χαμηλό επίπεδο με την είσοδο της χώρας στο Β' παγκόσμιο Πόλεμο. Στην Ελλάδα, το 2015-16 χαρακτηρίζεται από παρόμοια ανακοπή της ανάκαμψης που ξεκίνησε το 2014, λόγω πρόωρης χαλάρωσης, στη δική μας περίπτωση, της δημοσιονομικής προσαρμογής που, σύντομα όμως, εγκαταλείφθηκε υπέρ μίας ακόμη πιο περιοριστικής πολιτικής (3ο Μνημόνιο), με συνακόλουθο την σταδιακή επιβράδυνση της μείωσης της ανεργίας (Διάγραμμα 2).

Εάν υπάρχουν, λοιπόν, κάποια συμπεράσματα που μπορούν να αντληθούν από όσα συμβαίνουν σήμερα στην Ελλάδα σε σχέση με όσα συνέβησαν στην Αμερική πριν τον πόλεμο, είναι ότι απαιτείται να αυξηθεί μαζικά η δαπάνη στην οικονομία. Και επειδή δεν μπορεί αυτό να γίνει με αύξηση της δημόσιας κατανάλωσης (αν μη τι άλλο επιδιώκεται η μείωσή της λόγω μη βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος), αλλά ούτε και των δημοσίων επενδύσεων, αφού δεν υπάρχει χρηματοδότηση (η φορολογική επιβάρυνση είναι στο ζενίθ και ο δανεισμός ανύπαρκτος) πέραν της χαμηλής προστιθέμενης αξίας και της αδιαφάνειας που συνοδεύει τις δημόσιες επενδύσεις, αυτό που απομένει είναι η

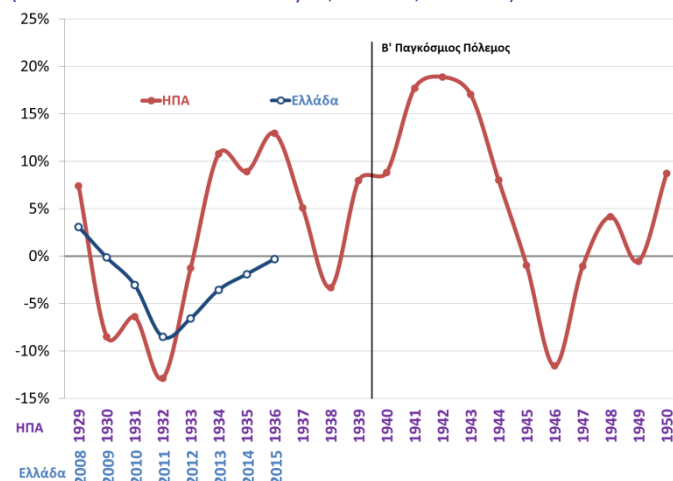
Διάγραμμα 1: Ιδιωτικές επενδύσεις και ανεργία: ΗΠΑ 1929 – 1950 και Ελλάδα 2008 – 2015

(US Bureau of Economic Analysis, AMECO, Eurostat)

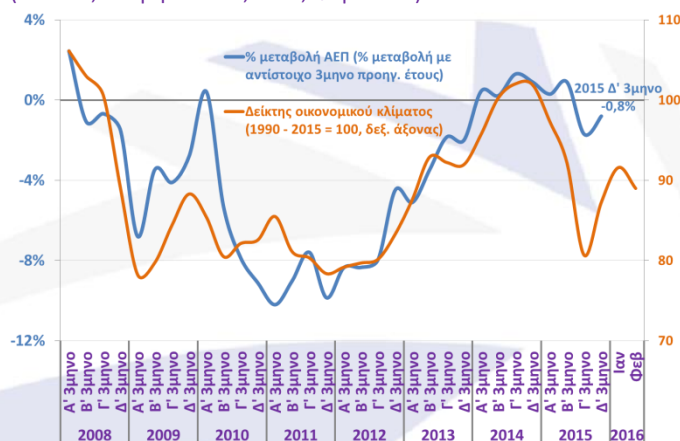
Διάγραμμα 2: Πραγματικό ΑΕΠ: ΗΠΑ 1929 – 1950 και Ελλάδα 2008 – 2015 (% μεταβολή)

(US Bureau of Economic Analysis, AMECO, Eurostat)

Διάγραμμα 3: Μεταβολή ΑΕΠ (εποχικά διορθωμένα στοιχεία) και οικονομικό κλίμα

(ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνο 2015, ΙΟΒΕ, Φεβ. 2016)

αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων. Και επειδή η καθαρή αποταμίευση είναι αρνητική, οι ιδιωτικές επενδύσεις πρέπει να χρηματοδοτηθούν, κυρίως, από ξένες αποταμιεύσεις, που σημαίνει άμεσες ξένες επενδύσεις.

Αυτό, όμως, που είναι εντυπωσιακό είναι η απαιτούμενη αύξηση των δαπανών για να πέσει η ανεργία. Η δημόσια δαπάνη (κατανάλωση και επενδύσεις) στην Αμερική τριπλασιάστηκε στα μέσα της πολεμικής προσπάθειας σε σχέση με την προπολεμική κατάσταση. Την ίδια περίοδο, οι ιδιωτικές επενδύσεις μειώθηκαν εντυπωσιακά καθώς η βαριά βιομηχανία μπήκε στην υπηρεσία της πολεμικής προσπάθειας, για να ανακάμψουν, εντυπωσιακά, μόνο μετά την λήξη του πολέμου. Σήμερα, στην Ελλάδα, καλούμεθα να αναλάβουμε μία τεράστια προσπάθεια οικονομικής αναδιάρθρωσης και ανάκαμψης που δεν έχει προηγούμενο. Και αυτό πρέπει να γίνει εν μέσω ειρηνικής περιόδου και με ιδιωτικές επενδύσεις. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η ολιγωρία στην ανάληψη αυτής της μεγάλης εθνικής επενδυτικής προσπάθειας (με ό,τι αυτό συνεπάγεται στο πεδίο της οικονομικής πολιτικής), μας φέρνει όλο και κοντύτερα στα πρόθυρα μιας εθνικής οικονομικής καταστροφής.

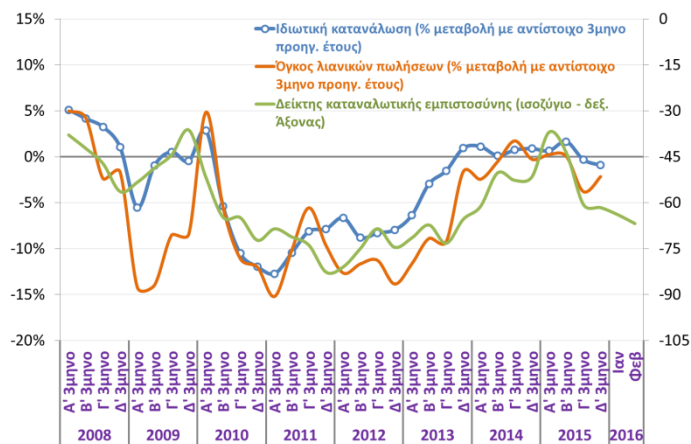
Δεν είναι ώρα για επιμερισμό ευθυνών ούτε μικροπολιτικά παιχνίδια. Μία είναι η προϋπόθεση εξόδου από την κρίση και την ύφεση. Η πλήρης συμμόρφωση με το Μνημόνιο, ώστε να γίνει η χώρα πόλος έλξης επενδύσεων καθώς θα αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, που παραμένουν λαμπρές. Ταυτόχρονα, απαιτείται η εφαρμογή ενός αναπτυξιακού σχεδίου διευκόλυνσης της εγκατάστασης ιδιωτικών επενδύσεων στην Ελλάδα. Δεν υπάρχουν «εάν» και «αλλά», δεν υπάρχει «δεν γίνεται», υπάρχει μόνο «θέλω» και «μπορώ». Η κοινωνία και η οικονομία βρίσκεται σε οριακό σημείο. Όπως τον Ιούλιο του 2015, η κυβέρνηση βρήκε τη δύναμη να μην εξοβελιστεί η χώρα στο χάος της δραχμής, έτσι και σήμερα πρέπει να βρει τη δύναμη να κάνει το σωστό. Δεν ωφελεί σε τίποτα η καθυστέρηση των αναγκών μεταρρυθμίσεων, η άμυνα έναντι των ξένων που, δήθεν, μας επιβουλεύονται ενώ το μόνο που επιδιώκουν είναι η σταθεροποίηση της οικονομίας. Δεν ωφελεί σε τίποτα η μιζέρια της περιθωριοποίησης. Δεν μπορεί η κυβέρνηση να βρει τα χρήματα για ανάπτυξη. Απαιτούνται ιδιωτικά κεφάλαια για να μειωθεί η ανεργία. Όλα αυτά που επιχειρούνται σήμερα για την ανάπτυξη (αναπτυξιακός νόμος, προκηρύξεις ΕΣΠΑ, κ.λπ) είναι σταγόνα στον ωκεανό και άλλοθι για να μην γίνονται ιδιωτικές επενδύσεις σε εύρος και βάθος που απαιτεί η σημερινή συγκυρία. Η χώρα πέφτει όλο και πιο βαθιά στην ανυποληψία και στην απραξία. Δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις για την ανάπτυξη, ούτε υπάρχουν τα μέσα για να κάνει επενδύσεις το κράτος. Ας βοηθήσει, τουλάχιστον, τον ιδιωτικό τομέα να κάνει επενδύσεις. Η χώρα διαφορετικά θα καταρρεύσει.

Η κυβέρνηση επείγει να αλλάξει το μίγμα πολιτικής της ώστε η διαχείριση του προϋπολογισμού να μην οδηγεί σε νέες φορολογικές επιβαρύνσεις τις παραγωγικές δυνάμεις του τόπου. Η λύση είναι στη διευρύνση της φορολογικής βάσης και στην περικοπή δαπανών στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Όσο παραμένει ζητούμενο η βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος, η αναπτυξιακή διάσταση του φορολογικού συστήματος, η μείωση του μη μισθολογικού κόστους, η μείωση του κόστους ενέργειας και η προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων με τη διαμόρφωση ενός ισχυρού πλαισίου ανταγωνιστικής λειτουργίας της αγοράς στην παγκόσμια οικονομία, η συζήτηση περί ανάπτυξης θα κινείται σε θεωρητικό επίπεδο.

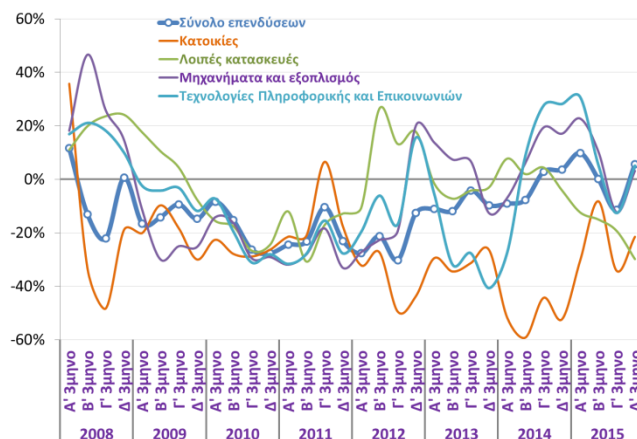
Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

ΑΕΠ: Στο -0,3% διαμορφώθηκε η ύφεση το 2015 σύμφωνα με τα αναθεωρημένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, αντί -0,7% όπως είχε προκύψει

Διάγραμμα 4: Ιδιωτική κατανάλωση, λιανικές πωλήσεις και καταναλωτική εμπιστοσύνη (ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνο 2015, ΙΟΒΕ, Φεβ. 2016)

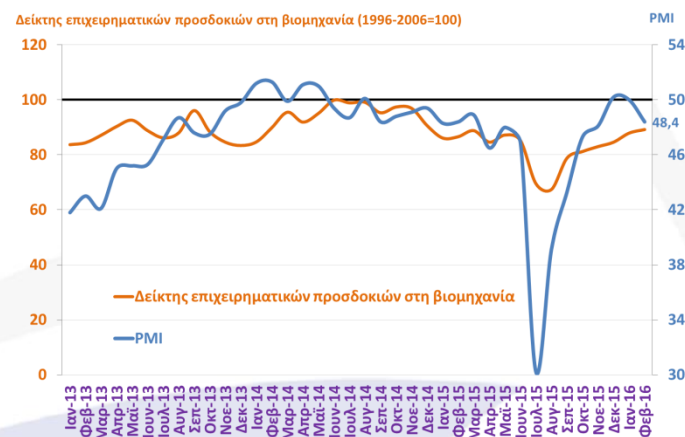

Διάγραμμα 5: Επενδύσεις (% μεταβολή) (ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνο 2015)

* Περιλαμβάνονται τα οπτικά συστήματα.

Διάγραμμα 6: PMI και επιχειρηματικές προσδοκίες στη βιομηχανία (Markit και ΙΟΒΕ, Φεβ 2016)

από τις πρώτες εκτιμήσεις. Η νέα εκτίμηση είναι πιο κοντά στην πρόβλεψη του Προϋπολογισμού για μηδενική ανάπτυξη το 2015 και αποτελεί θετική εξέλιξη στις διαπραγματεύσεις της Κυβέρνησης για το δημοσιονομικό κενό. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία, το Δ' 3μηνο του 2015 το ΑΕΠ μειώθηκε κατά -0,8% σε σύγκριση με το αντίστοιχο 3μηνο του 2014 (Διάγραμμα 3), έναντι αρχικής εκτίμησης για μείωση -1,9%, κυρίως λόγω της υποχώρησης της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά -0,9% (Διάγραμμα 4) και της αρνητικής επίπτωσης που είχε η μεταβολή των αποθεμάτων. Ωστόσο, οι επενδύσεις σε πάγια παρουσίασαν άνοδο +5,7%, έπειτα από πτώση -11,4% το προηγούμενο 3μηνο (Διάγραμμα 5). Σε ετήσια βάση, η υποχώρηση του ΑΕΠ κατά -0,3%, οφείλεται κυρίως στη μείωση των ακαθάριστων επενδύσεων κατά -13,2% (€19,5 δισ. το 2015 από €22,4 δισ. το 2014). Αντίθετα, η συνολική κατανάλωση αυξήθηκε κατά +0,2%, εξαιτίας της ανόδου της ιδιωτικής κατανάλωσης (+0,3%), καθώς η δημόσια κατανάλωση σημείωσε μικρή πτώση (-0,1%), καθώς κινήθηκαν επίσης το 2015 οι εξαγωγές (-3,7%) και οι εισαγωγές (-6,9%), ενώ το εμπορικό έλλειμμα βελτιώθηκε κατά €2 δισ. περίπου και διαμορφώθηκε στα €-2,7 δισ. (-1,5% του ΑΕΠ έναντι -2,6% το 2014). Αξίζει να σημειωθεί ότι η υποχώρηση των ακαθάριστων επενδύσεων κατά -13,2% το 2015 οφείλεται στη μεταβολή των αποθεμάτων, καθώς οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου παρουσίασαν μικρή ανάκαμψη (+0,9% έναντι -2,6% το 2014), η οποία αποδίδεται στην αύξηση των επενδύσεων σε μηχανολογικό και μεταφορικό εξοπλισμό (+10,7%), την ώρα που οι επενδύσεις σε κατοικίες και σε λυιές κατασκευές μειώνονται σημαντικά (-24,3% και -19% αντίστοιχα).

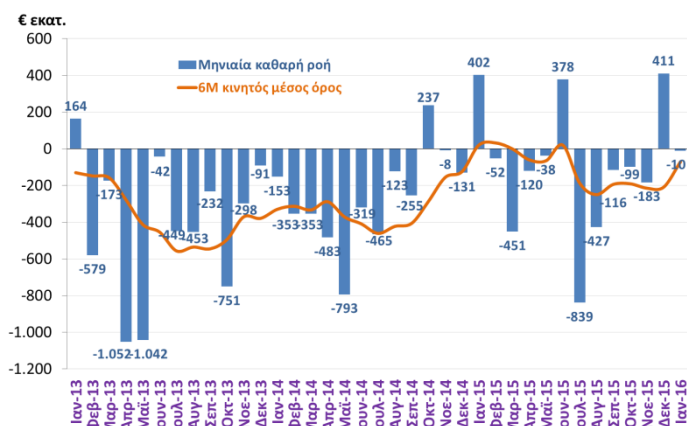
Οικονομικό κλίμα - PMI: Η παράταση της αβεβαιότητας, που οφείλεται αφενός στην καθυστέρηση της 1^{ης} αξιολόγησης του προγράμματος προσαρμογής της Ελλάδας και αφετέρου στην ένταση των γεωπολιτικών προκλήσεων, αποτυπώνεται στην επιδείνωση των δεικτών οικονομικού κλίματος, καταναλωτικής εμπιστοσύνης και υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση (PMI) τον Φεβρουάριο του 2015. Ειδικότερα, ο δείκτης οικονομικού κλίματος υποχώρησε στις 89 μονάδες, από 91,6 μονάδες τον προηγούμενο μήνα και 98,8 μονάδες τον αντίστοιχο μήνα πέρυσι, ανακόπτοντας την ανοδική πορεία που είχε διαγράψει από τον Σεπτέμβριο του 2015, έπειτα από τη δραματική πτώση του Αυγούστου (Διάγραμμα 3). Η επιδείνωση του δείκτη οικονομικού κλίματος οφείλεται κυρίως στην υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης στο επίπεδο των -66,8 μονάδων, το οποίο είναι το χαμηλότερο που έχει καταγραφεί από τον Σεπτέμβριο του 2013 (Διάγραμμα 4) καθώς και στις μειωμένες προσδοκίες στον τομέα των υπηρεσιών. Αντίθετα, στους υπόλοιπους τομείς οι προσδοκίες βελτιώνονται εκλαφρώς. Ειδικότερα, στη βιομηχανία, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών εξακολουθεί να σημειώνει βελτίωση, ως αποτέλεσμα των καλύτερων προβλέψεων για την παραγωγή και τις πωλήσεις, παρά την υποχώρηση του δείκτη υπευθύνων προμηθειών στη μεταποίηση (PMI) και την επιστροφή του σε επίπεδο χαμηλότερο των 50 μονάδων (Διάγραμμα 6).

Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού Ιανουαρίου 2016: Σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού, σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, για την περίοδο Ιανουαρίου 2016, παρουσιάζεται πλεόνασμα στο ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού ύψους €1.1 δισ. έναντι πλεονάσματος €367 εκατ. το αντίστοιχο διάστημα του 2015 και στόχου του Προϋπολογισμού 2016 για πλεόνασμα €197 εκατ. Το πρωτογενές αποτέλεσμα διαμορφώθηκε σε πλεόνασμα ύψους σε €1,2 δισ από €443 εκατ. τον Ιανουάριο 2015. και έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα €307 εκατ.. Αν και δεν είναι δόκιμη η εξαγωγή συμπερασμάτων από την πορεία του προϋπολογισμού τους πρώτους μήνες του έτους, καταγράφουμε την καλή πορεία, σε σχέση με τον Ιανουάριο 2015, των φόρων περιουσίας, την ενίσχυση των εσόδων από ΦΠΑ ως αποτέλεσμα της αύξησης των συντελεστών που αντισταθμίζουν την υποχώρηση στους φόρους κατανάλωσης, που οφείλεται κυρίως στην υποχώρηση των εσόδων από ΕΦΚ ενεργειακών προϊόντων. Η καθαρή αύξηση των φορολογικών εσόδων κατά €146 εκατ. μαζί με την συγκράτηση δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού ύψους €207 εκατ. σε όλα τα επίπεδα πλαισιώνεται από την αύξηση των εσόδων του ΠΔΕ (από €149 εκατ. τον Ιανουάριο 2015 σε €539 εκατ. και έναντι στόχου €151 εκατ.) και τη

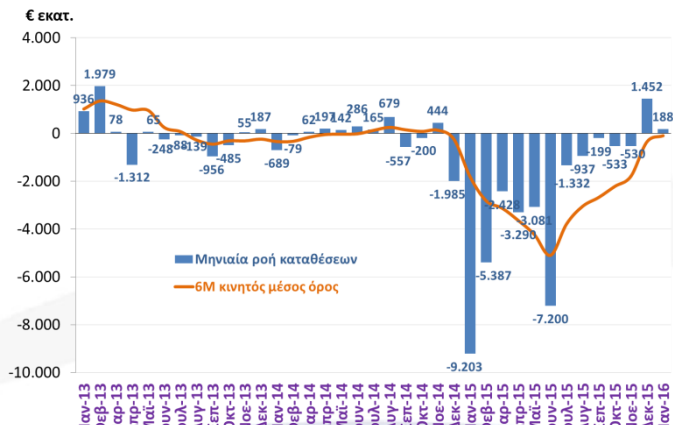
Πίνακας 1: Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού, αναλυτικά στοιχεία
(Υπ. Οικ. Ιανουάριος 2016)

Στοιχεία Υπ. Οικονομικών	Ιανουάριος			
	2015	2016	% μεταβολή	€ εκατ μεταβολή
€ εκατ.				
Φόροι Τ.Π.	3.381	3.527	4,3%	146
Φόροι εισοδήματος	519	468	-9,8%	-51
Φόροι περιουσίας	351	393	12,0%	42
ΦΠΑ	1.355	1.425	5,2%	70
Φόροι κατανάλωσης	622	588	-5,5%	-34
Φόροι ΠΟΕ	374	467	24,9%	93
Πρωτογενείς δαπάνες Τ.Π.	3.097	2.890	-6,7%	-207
Αποδοχές κεντρ. Διοίκησης & νοσοκομείων	987	945	-4,3%	-42
Συντάξεις δημ. υπαλλήλων	565	525	-7,1%	-40
Παλιές οφειλές νοσοκομείων & λουιές επιχορηγήσεις	19	11	-42,1%	-8
Επιχορηγήσεις ΟΚΑ	941	937	-0,4%	-4
Εσοδα ΠΔΕ	193	566	193,3%	373
Δαπάνες ΠΔΕ	141	135	-4,3%	-6
Πρωτογενές αποτέλεσμα Κ.Π.	443	1.189	168,4%	746

Διάγραμμα 7: Χρηματοδότηση επιχειρήσεων
(Τράπεζα της Ελλάδος, Ιαν. 2016)

Διάγραμμα 8: Καταθέσεις νοικοκυριών
(Τράπεζα της Ελλάδος, Ιαν. 2016)

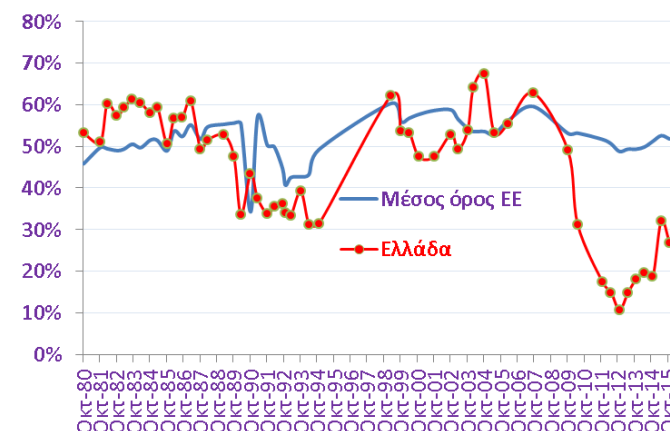
έχει ειδικά η ταχεία αύξηση της εμπιστοσύνης αυτής, και η στη συνέχεια ταχεία εξίσου μεγάλη κατάρρευση της, τον Οκτώβριο του 2009 και τον Μάιο του 2015, εξέλιξη που πιθανότατα καταγράφει υψηλές προσδοκίες που διαψεύδονται στη συνέχεια. Αντίστοιχα, παρατηρούμε ότι από την έναρξη της κρίσης έχει υποχωρήσει σημαντικά και σε επίπεδα κάτω του μέσου όρου της ΕΕ η εμπιστοσύνη των Ελλήνων στον θεσμό της ΕΕ (Διάγραμμα 11). Η εξέλιξη αυτή είναι συμβατή με τα ευρήματα της πρόσφατης έρευνας του ιδρύματος ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ για το «τι πιστεύουν οι Έλληνες». Αυτή καταγράφει παραρχήν μια μείωση του ποσοστού των Ελλήνων που αποτιμούν τη συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση (κοινότητα) πολύ θετικά και μάλλον θετικά από 40,6%+28,4%=69% σε 34,1%+25,8%=59,9%, από τον Απρίλιο έως το Νοέμβριο 2015, παρατηρώντας μια σημαντική υποχώρηση της θετικής αποτίμησης η οποία αποτυπώνεται και στην αποδυναμωμένη υποστήριξη στο ευρώ (73,9% υπέρ τον Απρίλιο 2015, 65,3% υπέρ το Νοέμβριο 2015). Η σημασία που έχει η διατύπωση μιας ερώτησης βέβαια έχει αντίστοιχα μεγάλη σημασία όπως έχει και ο χρόνος διεξαγωγής της έρευνας, όπως δείχνει η βελτίωση ακόμα και μέσα στο 2015 των φιλοευρωπαϊκών απαντήσεων στο Διάγραμμα 9. Παραμένει όμως ως βασικό συμπέρασμα η ξεκάθαρη τάση μείωσης της υποστήριξης της Ευρωπαϊκής ιδέας στην Ελλάδα από την έναρξη της κρίσης και ύστερα, παρόλο που αυτή παραμένει θετική και ανακάμπτει σε ορισμένες ερωτήσεις. Η έρευνα του ιδρύματος ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ προσφέρει και κάποια επιπλέον ποιοτικά χαρακτηριστικά που έχουν ενδιαφέρον. Έτσι, καταγράφεται ότι σταθερά ένα 69% πιστεύει ότι η Ελληνική κρίση οφείλεται κυρίως σε δικές μας αδυναμίες, στον εθισμό των Ελλήνων σε κατανάλωση που ξεπερνά την παραγωγή της χώρας (84,1%) και την ανεπάρκεια και διαφθορά των κυβερνήσεων μας (97,8%). Επίσης, ενώ το 54% πιστεύει ότι το κράτος παρεμβαίνει υπερβολικά στην οικονομία, το 58% πιστεύει ότι η λύση είναι θέμα βελτίωσης του κράτους και όχι αλλαγής του μεγέθους του, με το 54% να βλέπει την κατάργηση της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων ως έναν τρόπο υλοποίησης αυτής της βελτίωσης και το 51% να υποστηρίζει τα μη κρατικά πανεπιστήμια. Ιδιαίτερα ενδιαφέρον έχει η σημαντική αύξηση από σε 39% σε 46%, με αντίστοιχη πρόκριση στην πιο δημοφιλή απάντηση, όσων υποστηρίζουν την ανάγκη για χαμηλούς φόρους ακόμα και αν μειωθεί η κρατική μέριμνα. Την ίδια ώρα, το ποσοστό των ερωτηθέντων από την έρευνα του ιδρύματος ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ που θεωρούν «δεν υπάρχει καλύτερο πολίτευμα από την κοινοβουλευτική δημοκρατία» έχει αυξηθεί σε 69,9%, παρόλο που σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο μόνο το 27% είναι ικανοποιημένοι με τη δημοκρατία στη χώρα μας, ένα ποσοστό πολύ χαμηλότερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου (Διάγραμμα 12).

Αυτή η αποδοχή από του Έλληνες της ευθύνης των ιδίων για την κρίση, καθώς και η αποδοχή επιλογών πολιτικής που η διεθνής εμπειρία συνδέει άμεσα με την αύξηση και την απασχόληση και την προσέλκυση επενδύσεων, αποτελούν σημαντικά στοιχεία που δίνουν αισιοδοξία. Το ίδιο συμβαίνει και με την ισχυρή πίστη των Ελλήνων στη δημοκρατία, παρά την μειωμένη εμπιστοσύνη σε κρίσιμους θεσμούς, εξέλιξη σε μεγάλο βαθμό κατανοητή με δεδομένη τη χειροτέρευση της ποιότητας ζωής των Ελλήνων (Διάγραμμα 13 και 14).

Τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν ότι η κοινωνία είναι ώριμη να δεχτεί την άσκηση μιας αποφασιστικής πολιτικής που μπορεί να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη των πολιτών, και κατά προέκταση, των επενδυτών στους θεσμούς και τις προοπτικές της χώρας. Αυτό σημαίνει ότι παρά το πλήγμα που έχει δεχθεί κατά τη διάρκεια της παρατεταμένης κρίσης το κοινωνικό κεφάλαιο στη χώρα μας, κάτι που αποτυπώνεται με πολλούς τρόπους από τη μειωμένη εμπιστοσύνη του επιχειρηματία που δεν επενδύει έως τη μειωμένη φορολογική συνείδηση ορισμένων πολιτών και την απώλεια της εμπιστοσύνης στους θεσμούς, η εμπιστοσύνη μπορεί να ανακτηθεί. Για να γίνει όμως αυτό οι πολιτικές ηγεσίες πρέπει να θέσουν, με ισχυρή πίστη στη Δημοκρατία αλλά και αποφασιστικότητα, την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών, και πάλι κατά προέκταση των επενδυτών, στο επίκεντρο των καθημερινών ενεργειών τους καθώς και της μακροπρόθεσμης στρατηγικής τους. Μια ξεκάθαρη πλειοψηφία των πολιτών φαίνεται να τους στηρίζει.

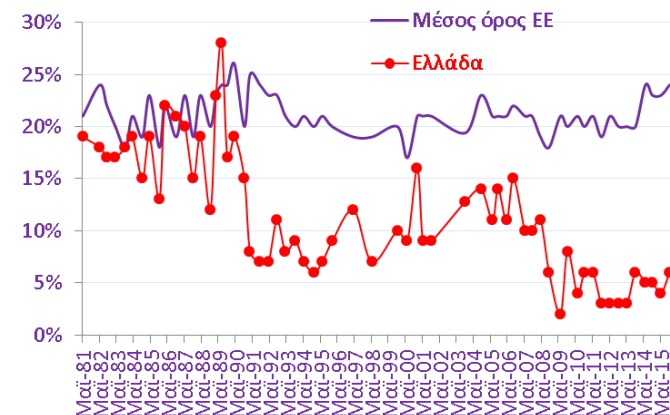
Διάγραμμα 12: Θετική απάντηση στην ερώτηση «Είστε πολύ ή κάπως ικανοποιημένοι με τη δημοκρατία στη χώρα σας;»

(Eurobarometer, κύμα Νοε. 2015)

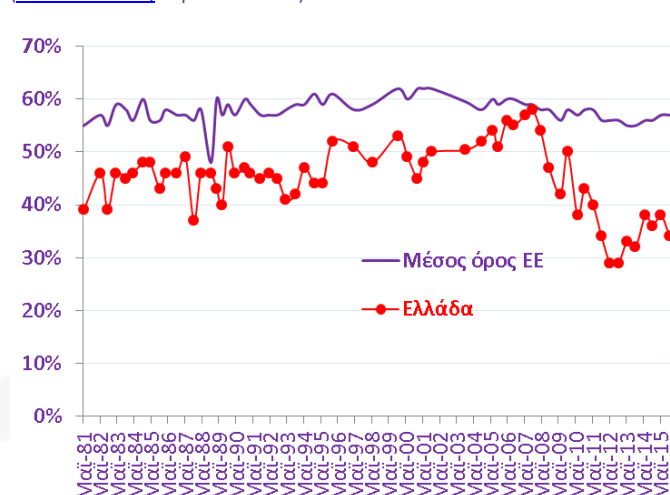
Διάγραμμα 13: Απάντηση «πολύ» στην ερώτηση «είστε ικανοποιημένος με τη ζωή σας».

(Eurobarometer, κύμα Νοε. 2015)

Διάγραμμα 14: Απάντηση «σχετικά πολύ» στην ερώτηση «είστε ικανοποιημένος με τη ζωή σας».

(Eurobarometer, κύμα Νοε. 2015)

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δισ. 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δισ. 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δισ. 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δισ. ** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δισ.	Ασφαλ. εισφορές € 2 δισ.	Φόρος επί κερδών € 1,6 δισ.

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh

B-1000 Bruxelles

T: +32 (02) 231 00 53

F: +32 (02) 732 35 70

E: main@sevbxl.be

Ακολουθήστε μας στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης:

